

DOMAČIN.

DOMAČIN izhaja vsako soboto popoldne, če je ta dan praznik dan poprej ob istem času. — Naročnina za Ljubljano z dostavljanjem na dom: celoletno 3 K, polletno 1 K 50 v, četrletno 75 v; po pošti: celoletno 4 K, polletno 2 K, četrletno 1 K. — Uredništvo je na Miklošičevi cesti št. 16 v I. nadstr. — Dopisi naj se pošiljajo uredništvu DOMAČINA. Nefrankirana pisma se ne sprejemajo. Rokopisi se ne vračajo. — Inserati (oglasi): Trikrat razdeljena petit-vrsta pri enkratni objavi 12 v, pri vsaki nadaljnji objavi 8 v, pri dvostopni petit-vrsti v reklamnem delu stane vrsta 20 v. Cela stran 30 K, pri večkratnem objavljanju po dogovoru znaten popust. — Upravništvo je na Miklošičevi cesti št. 16 v I. nadstr.

Štev. 14.

V Ljubljani, dne 3. aprila 1915.

Leto III.

Varčujte z moko, žitom in živili!

Preteklo soboto je bila objavljena odredba glede ureditve uporabe moke in žita, ki ima med drugimi sledeče važne določbe.

Od 28. marca naprej do preklica ne sme nobena oseba na dan porabiti več nego 200 gramov mlevskih produktov. Namesto 5 gramov mlevskih produktov, se sme porabiti 7 g kruha. Poljedelski producenti, njihovi rodbinski člani in nastavljeni smejo z ozirom na to, da ti sloji žive večinoma od cerealij, uporabiti na dan 300 gramov žita. Ta določila veljajo tudi za lastnike zaprtih zalog. Če se bo za posamezne okraje, katerih prebivalstvo je popolnoma ali skoro izključno odkazano na krušno hrano, izkazalo, da potrebujejo več, je notranje ministrstvo izjemoma dovolilo, da se dovoli večja množina, toda le

kolikor je brezpogojno potrebno. Vendar pa se v tem oziru računa na razumno sodelovanje prebivalstva in posebno organov samouprave. V krajih, kjer se običajno sne več kruha in mlevskih produktov, se bo moral en del običajne hrane nadomestiti z drugimi hranili, predvsem s krompirjem, koruzo, sladkorjem itd. Da se ta ureditev prehrane s kruhom učinkovito izvede, bo treba gotove kontrole, ki naj prepreči, da bi se uporabljale prevelike množine in da bi manj premožni sloji ne dobivali zadostne množine kruha. Da se to doseže, se bodo uvedle uradne izkaznice (za kruh in moko), ali pa druge odredbe, ki bodo odgovarjale krajevnim razmeram. Da se pravično porazdeli poraba, se bo treba ozirati tudi na zaloge, ki jih imajo posamezniki doma. Tako bodo dobili oni, ki imajo doma zalogo moke, izkaznice na manjšo množino moke ali kruha, in sicer toliko

Podlistek.

V noči pred Veliko nočjo.

(Spisal Korolenko, posl. Podravski.)

Bilo je velikonočno soboto l. 188*.

„Mrak je že davno razprostrl svoja krila nad molčečo zemljo. Zemlja, podnevi razgreta, spodaj pa lahko opihana od svežega diha pomladnega vetra, se ti je zdela, je silno dihala s polnimi prsi. Od tega dihanja pa so vstajali in se ogreli v trepetajočih žarkih slavnostno ozarjeni oboki višnjekasto-bele megle, podobne klobčiču dima od kadilnice, ki so se dvigali bližajočemu se prazniku v pozdrav.

Vse je bilo tiho. Neveliko mesto v ruski guberniji je umolknilo, pričakujoč trenutka, ko z visokega cerkvenega stolpa zadoni prvi udarec. Toda mesto ni spalo. Pod odejo vlažnega mraka, v senci molčečih ljudi, praznih ulic je bilo moči čuti napeto pričakovanje. Le tu pa tam je še korakal po ulici kak dninar, ki se je bil zapoznil in katerega so malone prazniki zaskočili pri težkem napornem delu; tu pa tam je zadržala kočija, — nakar je nastala prejšnja tišina. ... Življenje se je preselilo iz ulic v hiše, v bogata poslopja in skromne kočje ter se je ondi tudi potajilo

in svetilo skozi okna na ulico. ... Nad mestom, nad poljem, nad vso zemljo je bilo moči slišati nevidljiv popih prihajajoče slavnosti vstajenja in preropenja.

Mesec se še ni pokazal in mesto je ležalo v široki senci griča, na kateri je bilo videti veliko mračno stavbo. Posebno ravni in rezki obrisi te stavbe so se odbijali mračno v zlati nočni modrini, temne duri zevajoče iz temnega zasenčenega zida so se le s težavo dale razločiti in štirje narožni stolpi so štrleli proti nebu slično štirim ostrim piramidam.

Toda medtem se je iz visokega cerkvenega stolpa utrgal in preletel z lahnim zrakom zamišljene noči prvi udarec zvona ... potem drugi ... in tretji ... Kakor bi trenil, so zazvonili zvonovi na raznih mestih in z raznimi glasovi, zadoneli in peli in njihovi glasovi, zlivajoči se v neko mogočno, posebno harmonijo, so se zibali potihoma, kakor bi krožili po vetru.

Iz one mračne stavbe, stoječe nad mestom, se je dalo slišati tudi suhotno, zategnjeno cinkanje, tresoče se nekako žalostno v zraku, kakor da se ne bi moglo dvigniti v eterično višavo z mogočnim akordom.

Zvonovi so umolknilo ...

Glasovi so se razpršili v ozračju, toda nočna tišina je le počasi zavzemala svoje pravice; dolgo je še donel v mraku otožen, umirjajoč glas, sličen zvoku napete strune ...

časa, kolikor časa bodo imeli še doma zalogo moke, ki so jo svoječasno naznanili, tako, da bodo morali ono množino moke, ki jo bodo z izkaznico premalo dobili, jemati iz svojih lastnih zalog. Kdor bo torej svoje zaloge prehitro porabil, ali komur se bodo vsled malomarnosti te zaloge pokvarile, ne sme na to računati, da bo dobil nadomestilo iz javnih zalog. Ker pa se bo treba tudi ozirati na množine pod 20 kg in pa na zaloge, nakupljene po 28. februarju, se bodo polne nakaznice za kruh izročale le onemu, ki bo izjavil, da nima v svojem gospodinjstvu za vsako osebo, ki jo hrani, več nego 2 kg moke ali kruha. Ta izjava se mora podati že pri prvi razdelitvi nakaznic za kruh. Vsi glavarji gospodinjstev morajo torej že pri prvi razdelitvi nakaznic na kruh izpolniti uradno listino, v kateri bo navedeno, koliko oseb se v dotičnem gospodinjstvu hrani ali prenočuje, in kako velika je zaloga moke in žita. Če bi kdo kaj zamočlal, lahko država konfiscira dotično množino moke ali žita. Nakaznice na kruh bo oddajal urad, ki ga določi politična okrajna oblast, poglavarjem rodbin, zanj in za člane njegovega gospodinjstva (sem se prištevajo tudi podnajemniki). Poglavar gospodinjstva more onim članom gospodinjstva, ki jih ne hrani, izročiti njihove nakaznice za kruh. Nakaznice bodo veljavne v vseh občinah kronovine, v katerih so take nakaznice vpeljane. Razentega se more s posebnim odlokom prizadetih deželnih oblasti razširiti veljava teh nakaznic tudi na občine sosednjih kronovin. V krajih, v katerih so uvedene nakaznice za kruh, se smeta moka in kruh oddajati le tedaj, če se pokaže uradna izkaznica

in če se odvzame znamka za kruh in moko. Tudi v gostilnicah se bo smel kruh oddajati le proti nakaznicam za kruh. Potniki iz krajev, kjer niso vpeljane nakaznice za kruh, morejo za čas, ki ga prebijejo v kakem drugem kraju, dobiti s posredovanjem gospodarja, pri katerem prenočujejo, dnevno nakaznico za 210 gramov kruha. Vse nakaznice so javne listine, katerih ponarejevanje se kaznuje po kazenskem zakonu. Prenos izkaznic ali odrezkov, kakor tudi uporaba izkaznic, ki so uradno določene za druge osebe, ali ki niso več veljavne, je prepovedan. Ravnotako je prepovedano, da bi prodajalci moke in kruha jemali nakaznice, ne da bi obenem vročili moko ali kruh. V kolodvorskih restavracijah, jedilnih vagonov in na parnikih se sme dajati kruh osobju in pasažirjem brez izkaznice. Peki, trgovci z moko in kruhom itd. morajo zbirati odrezke, ki se odtrgajo od izkaznice, ter jih vsak teden oddajati oblastveno določenemu uradu. Da se kontrolirajo peki in trgovci, morajo imeti ti posebno knjigo, iz katerih je razvidna zaloga mlevskih produktov in kruha vsak teden. Če bo morda treba še popisati obstoječe zaloge, tedaj imajo politične deželne oblasti za to pravico. Prestopki teh predpisovse kaznujejo z denarno globo do 2000 kron, oziroma z zaporom do treh mesecev, pri obremenilnih okoliščinah tudi z globo 5000 kron, ali šestmesečnim zaporom. Prestopek se kaznuje lahko tudi s tem, da se dotičnemu odvzame obrtna pravica.

S temi sistematičnimi odredbami vlade bo onemogočen načrt naših sovražnikov, izstradati nas.

Po hišah so ugasnile luči, potem pa zažarela okna v cerkvi. Zemlja se je pripravljala, da proglaši 188* bratovsko svoje geslo, zmago miru, ljubezni in sorodstva. (V pravoslavni cerkvi se vrše slavnostni obredi praznika-praznikov — vstajenja — o polnoči med veliko soboto in Veliko nočjo.)

* * *

V temnih vratih one turobne stavbe je zaškripal zapah. Četa vojakov, rožljajoča v temi z orožjem, je šla menjat nočne straže. Podali so se od enega vogla k drugemu, ustavljajoč se pri slehrni stražnici za trenutek, iz temne tolpe ljudi je izstopila z odmerjenimi koraki neka postava in prejšnja straža je zopet kakor bi utonila v oni neodločni temni tolpi. Potem je odrinila četa dalje in krenila okrog visokega zidu ječe.

Na zahodni strani je zamenjal prejšnjega stražnika mlad novinec; njegovo gibanje je kazalo, da se še ni otresel vaše okornosti; mlado lice je imelo na sebi izraz napete pozornosti novinca, ki vzame prvokrat takšno odgovorno službo na svoje rame. Stal je obrnjen z licem proti zidu, zarožljaj z orožjem proti zidu, prestopil za dva koraka naprej in zavrtevi se navkrog, stal z ramo ob rami s poprejšnjo stražo.

Ta, obrnivši se nekoliko proti njemu, jel mu je narekovati s suhoparnim glasom običajna navodila.

„Nadzorovati od vogla do vogla . . . imeti pozor . . . ne spati, ne dremati,“ je urno govoril vojak in novinec je poslušal vse tako pazljivo in v njegovih sivih očeh je bilo moči zapaziti nekak poseben izraz tuge.

„Si me razumel!“ ga vpraša vojak.

„Nu, glej, da boš čuval“, ponovi znovič oni strogo in potem, spremenivši glas, doda bolj prijazno:

„Ne boj se, Tadejev, ničesar. Mislim si, da nisi baba. Ali se bojiš strahov?“

„Čemu bi se bal?“ odvrne naivno Tadejev, nato pa doda zamišljeno: Toda zdi se mi, tovariši, kakor bi mi nekak kamen ležal na srcu . . .“

Na te preproste, malone otročje zveneče priznanje se oglasi med zbranimi vojaki smeh.

„Da, dá, mati — domača vas!“ omeni poveljnik prezirljivo ter zapove rezko:

„Orožje na ramo! Naprej — marš!“

Obhodna nočna straža, umerjeno stopajoč, je zginila za voglom in njeni koraki so utihnili. Novinec, ki so ga pustili na straži, si položi puško na ramo ter jame počasi hoditi semtertje ob zidu.

(Dalje prihodnjič.)

V vojnem prometnem zavodu za žito je bil objavljen komunike, iz katerega posnamemo sledeče: Po programatično izvršenim popisu zalog žitnih in mlevskih produktov, čigar rezultat se seveda z ozirom na vojno stanje ravnatako ne sme objaviti, kakor v Nemčiji, in o čemer bo končna sodba šele tedaj mogoča, kadar bo tudi na Ogrskem končan popis zalog in kadar bodo na podlagi tega popisa znane množine, ki bodo na razpolaganje tostranski uporabi. Vojni prometni zavod za žito, ki je pričel obratovati, bo imel v onih okrajih, v katerih po rezultatih popisa zalog preostaja žitnih in mlevskih produktov, nakupiti te prebitke. Tozadevni komisijonarji se že nastavljajo. Drugim osebam se taka dovoljenja ne izdajajo več. S tem se bo doseglo, da bo zavod dobil vse obstoječe zaloge. Za sprejemanje one množine koruze, ki se bo dobila z Ogrskega, se je ustanovila centrala za koruzo, ki je prideljena kot samostojen oddelek vojnemu prometnemu zavodu za žito in ki bo tudi sušila koruzo, če bo treba.

Kar se tiče ureditve razmerja tega zavoda k mlinom, je moral zavod, da se obratovanje ne razširi tako zelo, da bi bil pregled nemogoč, stopiti v neposredno zvezo le s takimi mlini, ki morejo zmleti gotovo množino žitnih produktov. Da bodo pa imela tudi mala podjetja delo, bo dal zavod le gotove množine razpoložnih zalog žita sam mleti, ostali del pa bo prepustil aprovizacijskim organizacijam v posameznih okrajih in mestih v to svrhu, da se bodo majhni mlini preskrbeli s temi surovinami. Pri določevanju plačila, ki ga dobi mlinar, se je pa oziralo, da ima podjetje v splošnem dobiček, da se pa ne bodo mlevski produkti vsled previsokega plačila mlinarja preveč podražili. Žito ali moko bo vojni prometni zavod za žito odkazoval okrajem in gotovim večjim občinam. V teh pa bodo žito, oziroma moko porazdeljevale lokalne oblasti, ki se morejo v to svrhu posluževati pripravnih organizacij. Da se preračunajo rezultati popisa zalog, je bil ustanovljen poseben statističen oddelek, ki bo tudi v bodoče zasledoval vse tozadevno gibanje in ki bo imel torej vedno natančno sliko o porazdelitvi obstoječih množin in preskrbi pozameznih okrajev.

Svetovna vojna.

Z avstrijsko-ruskega bojišča.

Boji v Karpatih. — 4000 Rusov ujetih.

Uradno razglašajo dne 23. marca:

Boji v karpatskem odseku od gorskega prelaza Uzsok do sedla Konieczna še trajajo.

V zadnjih dveh dneh smo zopet odbili močne sovražnikove napade ter pri tem ujeli 3300 Rusov.

V boju, ki se je vršil za neko višino pri Wyszokowu, se nam je posrečilo vreči sovražnika iz njegovih pozicij ter ujeti 8 častnikov in 685 mož.

Na ostalih frontah se ni prigodilo ničesar bistvenega.

Namestnik načelnika generalnega štaba pl. Höfer, feldmaršallajtnant.

Bitka v zapadnih Karpatih. — Naši uspehi v Bukovini. — Razrušen most pri Otfinowu.

Uradno razglašajo dne 24. marca:

V zapadnem karpatskem odseku se je razvila na fronti do gorskega prelaza Uzsok bitka, ki z veliko srditostjo še traja.

Silnejše ruske čete so pričele napad.

Za pozicije na višinah se vrše srdite borbe.

Med Prutom in Dnjestrom se je vnelo v najsevernejšem delu Bukovine več bojev, v katerih smo prepodili sovražnika in ga primorali, da se je umaknil preko meje.

Severno od Črnovic onstran Pruta ležeče vasi, ki so služile sovražniku kot baza za njegove operacije proti mestu, smo očistili od nasprotnika.

V Poljski in v zapadni Galiciji nobene izpremembe. Naša artilerija je včeraj razdejala ruski vojni most, zgrajen pri Otfinowu na dolnjem Dunajcu.

Namestnik načelnika generalnega štaba pl. Höfer, feldmaršallajtnant.

Boji v zapadnih Karpatih še trajajo. — 1500 Rusov ujetih pri Wyszokowu.

Uradno razglašajo dne 25. marca opoldne:

V Karpatih so naše čete odbile na fronti zapadno od gorskega prelaza Uzsok težke ruske napade. Boji še trajajo.

Včerajšnji dan je v nekaterih odsekih potekel mirneje.

Ujeli smo znova 1500 sovražnikov.

Pri Wyszokowu se je ponesrečil sovražen napad na naše pozicije, ki smo jih osvojili dne 22. marca.

Na ostalih frontah se ni prigodilo ničesar bistvenega.

Na južnem bojišču so se v zadnjem času vršili na Donavi in Savi posamni topovski boji.

Splošna situacija je neizpremenjena.

Namestnik načelnika generalnega štaba pl. Höfer, feldmaršallajtnant.

Silni boji v Karpatih. — Naše čete zavzele 11 ruskih oporišč ter ujele nad 500 Rusov. — Artilerijski boj.

Uradno razglašajo dne 26. marca:

V Karpatih se vrše nadalje silni boji. Opetovani ruski napadi so bili podnevi in tekom noči odbiti. Splošna situacija je neizpremenjena. V prostoru južno od Zaleszyzkega so zavzele naše čete 11 oporišč Rusov ter ujele nad 500 mož. Na fronti na Ruskem Poljskem in v zapadni Galiciji artilerijski boj.

Zvonik v kraju Paradyz, južnovzhodno od Sulojova, smo spoznali kot opazovališče sovražne artilerije ter smo ga morali zažgati z granatami.

Namestnik načelnika generalnega štaba pl. Höfer, feldmaršallajtnant.

Odbiti ruski napadi v Karpatih. — V Bukovini so naše čete potisnile Ruse do meje in ujele 1000 mož.

Uradno razglašajo dne 27. marca opoldne:

S težkimi izgubami za sovražnika so se na bojni fronti v Karpatih ponesrečili ponovni silni ruski napadi na višine pri Banyavölgyju in na obeh bregovih reke Laborceze.

Južno od Laborczewa trajajo boji z veliko srditostjo.

V Bukovini so naše čete severnovzhodno od Črnovič potisnile močnejše ruske sile po ljutem boju do državne meje, zavzele več vasi, ujele nad 1000 mož ter uplenile dva topova.

V ruski Poljski in v zapadni Galiciji nobene izpremembe.

Namestnik načelnika generalnega štaba pl. Höfer, feldmaršallajtnant.

Naše čete so odbile ruske napade v Karpatih ter ujele 1230 mož.

Uradno se razglašajo dne 28. marca:

Ruske napade v dolinah rek Ondawe in Laborceze smo krvavo odbili.

Boj na višinah ob obeh straneh teh dolin je od včeraj zjutraj pojenjal.

Podnevi in ponoči topovski boj in spopadi.

V ostalih odsekih karpatske fronte nadaljnji trdovratni boji.

V zasledovalnih bojih v severni Bukovini smo ujeli nadaljnjih 200 ujetnikov.

Situacija v ruski Poljski in v zapadni Galiciji je neizpremenjena.

Namestnik načelnika generalnega štaba pl. Höfer, feldmaršallajtnant.

Srditi, a za nas uspešni boji pri Lupkownu in Uzsoku. — Ruska divizija izpred Przemysla se je pojavila pri Dworniku.

Veliki glavni stan, dne 30. marca.

Na karpatski fronti so se včeraj zopet razvili v prostoru južno in vzhodno od Lupkowa srditejši boji.

Močne ruske čete so ponovno pričele z napadom. Borba je trajala do nočnih ur. Sovražnik je imel velike izgube in smo ga povsodi odbili.

Med Lupkowskim sedlom in gorskim prelazom Uzsok so se takisto vršili trdovratni boji.

Izmed ruskih čet, ki so se najzadnje nahajale pred Przemyslom, smo konstatirali eno divizijo pri napadu južno od Dwornika.

V jugovzhodni Galiciji, na Dunajcu in v ruski Poljski se položaj ni izpremenil.

Namestnik šefa generalnega štaba pl. Höfer, feldmaršallajtnant.

Z nemško-ruskega in nemško-francoskega bojišča.

Nemci so zavzeli Krottingen in odbili vse ruske napade.

Veliki glavni stan, dne 23. marca.

Vzhodno bojišče. Na zasledovanju iz Memela prepodenih Rusov so naše čete zavzele rusko mesto Krottingen ter osvobodile nad 3000 nemških prebivalcev, ki so jih Rusi odvedli sabo. Ruske napade na obeh bregovih Orzyca smo odbili.

Vrhovno armadno vodstvo.

Nemci zasledujejo Ruse pri Polangenu in so pri Ostrolenki ujeli 2500 mož.

Veliki glavni stan, dne 24. marca.

Vzhodno bojišče. Naše severno od Memela na zasledovanju se nahajajoče čete so pri Polangenu ujele 500 Rusov, uplenile 3 topove in 3 strojne puške ter odvzele sovražniku mnogo oropane živine, konj in drugega blaga.

Pri Lunszargenu, jugozapadno od Ostrolenke in severnovzhodno od Mariampola smo odbili ruske napade s težkimi izgubami za sovražnika.

Severnozpadno od Ostrolenke se je ponesrečilo več ruskih napadov. Tu smo ujeli 20 častnikov in 2500 mož ter uplenili 5 strojnih pušk. Tudi vzhodno od Plocka se je izjalovilo več sovražnih navalov.

Nemška armada izraža srčno zahvalo hrabri posadki v Przemyslu, ki jo je po štirih, žrtvih polnih mesecih obrambe mogel ustrahovati samo glad.

Vrhovno armadno vodstvo.

Sodelovanje nemškega brodogradništva pri Memelu.

Berolin, dne 24. marca.

V bojih severno od Memela so z morja podpirale operacije tudi naše pomorske sile. Pri tem je dne 23. marca obstreljevalo naše brodogradništvo vas in grad Polangen ter tekom dne naperilo svoj ogenj na cesto Polangen-Libava.

Namestnik načelnika admiralskega štaba pl. Behnke.

Zavrjnjeni ruski napadi v Poljski.

Veliki glavni stan, dne 25. marca.

Vzhodno bojišče. Ruske napade, vzhodno in jugovzhodno od Avgustowa, kakor tudi pri Jednorožcu, severovzhodno od Przasznysza, smo odbili.

Vrhovno armadno vodstvo.

S poljskega bojišča.

Veliki glavni stan, dne 26. marca.

Vzhodno bojišče. Ruske napade na jezerske ožine vzhodno od Avgustowa smo odbili.

Vrhovno armadno vodstvo.

Rusi potolčeni pri Langszargenu.

Veliki glavni stan, dne 27. marca.

Vzhodno bojišče. Ruse, ki so se bili napotili na plenjenje kakor iz Memela, tako tudi iz Tauroggena v Tilsit, smo z velikimi izgubami porazili pri Langszargenu ter jih vrgli preko Jeziorupe za odsek Jura.

Med Augustowskim lesom in Vislo smo odbili razne ruske napade.

Na posamnih točkah se še vrše boji.

Vrhovno armadno vodstvo.

Ruski navali v Augustowskem lesu in ob Piskach zavrjnjeni.

Veliki glavni stan, dne 28. marca.

Vzhodno bojišče. Ruske navale v Augustowskem lesu smo odbili.

Med Piskachom in Omulewom so izvršili Rusi več napadov, ki so se vsi razbili v našem ognju.

Pri Wachu smo vjeli 900 Rusov.

Vrhovno armadno vodstvo.

Na Poljskem bojišču so Nemci vjeli 4600 mož ter odbili vse ruske napade.

Veliki glavni stan, dne 30. marca.

Vzhodno bojišče: Pri bojih za Tauroggen, ki so imeli za posledico osvojitve tega kraja, se je sijajno bila po poročilu tamkaj prisotnega princa Joahima pruskega vzhodnopruska črna vojska ter vjela 1000 mož.

Pri Krasnopolu so imeli Rusi zelo težke izgube (okrog 2000 mrtvih).

Naš plen iz tamkajšnjih bojev je do včeraj znašal 3000 vjetnikov, 7 strojnih pušk, 1 top in več munijskih voz.

Na reki Šzkwi pri Klimkih smo pri ponesrečenem ruskem napadu vjeli 2 ruska častnika in 600 mož.

V okolici Olszynov (na levem bregu Omulewa) smo odbili dva ruska nočna navala.

Ruske poskuse, da bi prekoračili dolenjo Bzuro, smo zavrnili.

Vrhovno armadno vodstvo.

Nemško poročilo s francoskega poročila.

Veliki glavni stan, dne 23. marca.

Zapadno bojišče. Dva francoska nočna napada pri Carencyju, severozapadno od Arrasa, smo odbili. V Champagni so naše čete uspešno zapalile več min ter zavrnile sovražnikov nočni napad severno od Beau Sejoura.

Majhni francoski navalni pri Cobresu, Apremontu in Flireyju niso imeli nobenega uspeha.

Napad proti našim pozicijam severovzhodno od Badonvillera se je s težkimi izgubami za sovražnika razbil v našem ognju.

Na Ostende so sovražni letalci zopet vrgli več bomb, s katerimi pa niso napravili v vojaškem oziru nobene škode, pač pa so ubili in ranili več Belgijcev. Nekega francoskega letalca smo severozapadno od Verduna strmoglavili na tla. Pri Freiburgu smo prisilili aeroplan, v katerem sta bila dva francoska podčastnika, da je pristal. Zrakoplovce smo ujeli.

Vrhovno armadno vodstvo.

Ponesrečeni francoski napadi na zapadnem bojišču.

Veliki glavni stan, dne 24. marca.

Zapadno bojišče. V Champagni so se vršili samo artilerijski boji. V gozdu Pretre, severozapadno od Ponta Moussona, smo zavrnili sovražnika, ki nam je skušal odvzeti našo pridobitev na ozemlju.

Ponovni sovražni napadi severovzhodno od Badonvillera in na Reichsackerkopfu so se razbili v našem ognju. Na Hartmannsweilerkopfu se ta čas zopet vrše boji.

Vrhovno armadno vodstvo.

Veliki glavni stan, dne 25. marca.

Zapadno bojišče. Ako izvzamemo neznatne spopade na višinah ob reki Mas, jugovzhodno od Verduna, in na Hartmannsweilerkopfu, ki še trajajo, so se vršili samo artilerijski boji.

Vrhovno armadno vodstvo.

Nemško uradno poročilo s francoskega bojišča.

Veliki glavni stan, dne 26. marca.

Zapadno bojišče: Na višinah ob reki Mas jugozapadno od Verduna so Francozi poskušali znova, da bi se polastili naše pozicije pri Cobresu. Po trdovratnem boju smo jih odbili. Boji na Hartmannsweilerkopfu še trajajo.

Vrhovno armadno vodstvo.

Tedenske novice.

(Promet na železnicah o Veliki noči za civiliste omejen.) Ker so železniška sredstva vsled izrednih razmer drugod v porabi, ni mogoče, da bi se vršil promet glede civilnih oseb o priliki velikonočnih praznikov letos v enakem večjem obsegu kakor druga leta. Občinstvo se na to opozarja s pripomnjo, da se bo odpravljanje civilnih potnikov ob bodočih velikonočnih praznikih moglo vršiti le v toliko, kolikor bodo dopuščala razpoložljiva obratna sredstva. Ker se morajo vozovi kolikor največ izrabljati, se posebni oddelki vozov ne morejo za nikogar rezervirati.

(Pošiljke blagovnih poskušenj četam na bojnem polju.) 1.) Opozarja se, da je prepovedano pošiljati četam na bojnem polju lahko vpaljive predmete, kakor vojaške patrone, vsakovrstne vžigalice, bencinova vžigala, bencin ali druge v nemajoče se tekočine v pošiljalkah blagovnih poskušenj. 2.) Mastne jestvine (kakor ne suhe klobase, slanina in slično) dopesje često v pokvarjenem stanju, in postanje s tem nevarne pošiljkam z drugimi jestvinami itd., tudi prejemniki trpe škodo vsled takšnih več ali manj pokvarjenih stvari. Zatorej se v bodoče prepoveduje njih razpošiljanje četam na bojnem polju. 3.) Često se pošiljajo steklenice ali stekleničice s tekočinami v omotu, ki ne odgovarja obstoječim predpisom (pisemskopoštni cenik, stran 9, § 12, c). Take pošiljke se rade razbijejo, izcurljava tekočina pa umaže ali pokvari i druge pošiljke. Pošiljke s tekočinami se pripuste samo v predpisanih omotih. 4.) Tudi sicer se je večkrat opazilo, da se zavijajo vzorci na bojno polje zelo pomanjkljivo, dasi je pri teh pošiljках z ozirom na posebne obratne težave potreben še čvrstejši omot, kakor pri enakih pošiljках blagovnih vzorcev. 5.) Poštni uradi se morajo v izdatni meri posluževati lastne pravice, da preiščejo vsebino in omot pošiljk blagovnih poskušenj četam na bojnem polju in odklonijo pošiljke s prepovedano vsebino ali da postopajo po naredbi trgovskega ministrstva z dne 18. februarja 1915, št. 3852 P., poštno-brzojavni naredbeni list št. 25, št. III.

(Zvišanje cen špirita.) Špiritni kartel je z dnem 29. marca zvišal ceno vseh vrst špirita za 20 kron pri hektolitru. Kartel opravičuje svoj sklep s tem, da manjka špirita, ker se ga iz Galicije in Bukovine ne dobi, ker se ga več ne sme v taki meri kakor doslej izdelovati iz krompirja in iz žita. Tudi se je cena špirita na Ogrskem zvišala.

(Platno se je zopet podražilo) za 10 do 15 odstotkov; ravno za toliko se je bilo podražilo že pred tremi meseci, tako da je platno sedaj 20 do 30 odstotkov dražje, nego je bilo pred vojno.

(Sladne kali za proizvajanje kvasu.) Trgovinsko ministrstvo je proglasilo zaporo nad vsemi razpoložljivimi sladnimi kalmi do 27. aprila ter morajo lastniki svoje zaloge naznaniti vojnemu žitno-prometnemu zavodu najkasneje do 8. aprila. Za časa

zapore lastniki ne smejo razpolagati s svojimi zalogami, marveč so obvezani sladne kali proti gotovi ceni prodajati in dobaviti drožarnicam, in to preko vejnega žitno-prometnega zavoda. Sladne kali, katerih se navedeni zavod do 27. aprila ne posluži, ostanejo lastnikom na svobodno razpolaganje.

(Prodajanje in kupovanje cekinov.) Finančno ministrstvo je, sklicujo se na cesarsko naredbo z dne 10. oktobra l. l., drž. zak. št. 274, odredilo, da je prepovedano prodajati in kupovati avstrijske cekine za več kakor je njih imenska vrednost. Kdor prodaja ali kupuje cekine za več kakor je njih imenska vrednost, bo kaznovan z globo do 5000 kron ali pa z zaporom do šest mesecev.

(Preskrba soli.) Tržaški urad za sol preskrbuje celo Kranjsko in Primorsko s soljo. Navadno je dobival ta urad sol iz solin pri Piranu, a l. 1913 se je tam dobilo vsled slabega vremena malo soli. V takih slučajih se je prej dobivala sol iz inozemstva, zlasti iz Tunisa, a odkar je vojna, je ustavljen ves pomorski promet in ni več mogoče dobivati sol od drugod. Kranjska in Primorska porabita na leto kakih 100.000 meterskih stotov soli. V januarju t. l. je začelo zmanjkovati soli. Solna uprava je pa še prej s podjetjem „Adria“ v furlanskem Tržiču sklenila pogodbo, da ji preskrbi to podjetje morske soli. V furlanskem Tržiču pridobljena sol se je posebe zmlela in je zdaj preskrba soli zagotovljena.

(Pošiljanje semen po železnici.) Da se pravočasno spomladi obdela zemlja, je železniško ministrstvo odredilo, da se na avstrijskih državnih železnicah pošiljajo semena, ki se oddajajo v celih ali pol vagonih, kakor tudi v množinah do najmanj 3000 kilogramov, s tovornobrzoznimi vlaki. Na onih progah, na katerih vozijo le vojaški vlaki, se bodo te pošiljave poslale s prvim vojaškim vlakom, kateremu se morejo z ozirom na prometne razmere priklopiti. Glede odpošiljevanja so semena v isti vrsti, kakor živila in brzoovozno blago in imajo prednost pred vsemi drugimi civilnimi tovari.

(Določbe o poštnem prometu vojnih ujetnikov, internirancev in konfinirancev.) I. Promet vojnih ujetnikov. 1. Avstro-ogrskim vojnim ujetnikom, ki se nahajajo v sovražnih državah, se smejo, oziroma vojni ujetniki, ki se nahajajo v Avstriji, smejo razpošiljati: a) navadna pisma in poštne dopisnice v Francijo, Veliko Britanijo, na Japonsko, v Črno goro, Rusijo in Srbijo; v prometu s Francijo je teža pisem omejena na 20 gr, v drugih relacijah na 100 gr; b) vrednostna pisma v Francijo, Veliko Britanijo in Rusijo; c) poštne nakaznice v Francijo, Veliko Britanijo, na Japonsko, v Rusijo in Srbijo. Najvišji znesek poštne nakaznice v Rusijo je 800, v druge štiri države 1000 frankov; d) zavitke (pakete) do teže vsehvišji 5 kg (Colis postaux) v Francijo, Veliko Britanijo in Rusijo. Vse te pošiljave so proste poštnine. Pošiljave s povzajem niso dopustne, poštni zavitki v Francijo ne smejo imeti navedene vrednosti. 2. Vse pošiljave morajo biti opremljene s kolikor mogoče točnim naslovom. Pri pošiljavah za avstro-ogrške ujetnike mora naslov vsebovati ime in priimek, vojaško stopnjo, polk itd., bivališče in namembno deželo; pisan mora biti latinskih črkah. Pri pismih v Rusijo se priporoča, naj se naslov piše na levo polovico ovitka (kuverte), tako, da se desna polovica lahko porabi za dodatni pripis naslova v ruskih črkah. Na pošiljavah v Veliko Britanijo se sme navesti krstno ime edino v nemški ali angleški obliki; če pri teh

pošiljavah ni znano bivališče, je treba pripisati številko vojnega ujetnika kakor tudi zaznamek: „c/o Prisoners of war Information Bureau, 49 Wellington Street, London, W. C.“ Zaradi posebnih določb glede naslovljanja poštne nakaznice glej točko 4. Pri vseh pošiljavah je dalje treba zaznamovati na očividni način desno nad naslovom: „Kriegsgefangenen sendung, Gebührenfrei“ ali „Prisonnier de guerre, — en franchise de taxe“. Pri poštne nakaznicah je treba napisati ta zaznamek na desni odrezek, pri poštnih zavitkih pa na pošiljatev samo in na desni odrezek poštne spremnice. Razen naslova prejemnika mora od pošiljatelj navesti še svoje lastno ime in svoj naslov, in sicer pri pismih na zadnji strani ovitka, pri poštnih dopisnicah na levi polovici sprednje strani, pri poštnih nakaznicah na prednji strani levega odrezka, pri poštnih zavitkih na pošiljati sami in na desnem odrezku poštne spremnice. 3. Navadna in vrednostna pisma se morajo predajati odprta. Vrednostna pisma ne smejo vsebovati sporočil. 4. Za poštne nakaznice je treba rabiti obrazce, ki so predpisani za mednarodni promet. Znesek je treba navesti v frankih. Poštne nakaznice za Francijo, Veliko Britanijo, Japonsko in Rusijo, ki jih posreduje izključno švicarska poštna uprava, morajo biti naslovljene „An die Oberpostkontrolle in Bern, Schweiz“. Pri poštnih nakaznicah v Srbijo je odpošiljatelju prosto, da se posluži posredovanja švicarske ali rumunske poštne uprave. V prvem slučaju se mora naslov glasiti enako: „An die Oberpostkontrolle in Bern, Schweiz“, v zadnjem slučaju pa: „An das k. k. Geldbestellamt, Wien 1“. Na zadnji strani levega odrezka se mora kar najtočneje navesti naslov prejemnika (glej zgoraj točko 2, odnosno 1.) Na odrezku se ne smejo nahajati pismena poročila. Poštne nakaznice se vplačujejo po preračunjevalnem razmerju, ki se določijo od slučaja do slučaja. 5. Poštni zavitki smejo vsebovati le obleko, perilo in druge rabne predmete za osebno potrebo. Ni dopustno prilagati pismenih poročil, ravno tako se tudi na odrezku ne smejo nahajati pismena poročila. V svrhu, da se ugotovi vsebina, so predajni poštni uradi upravičeni zahtevati, da se zavitki po potrebi odpro. Glede omota veljajo isti predpisi kakor za poštne zavitke v dotične namembne dežele sploh. V interesu pošiljatev pa je, da vptrebljajo za omot le močno povoščeno platno ali kako drugo nepremodljivo snov ali čvrste lesene zaboje. Priporoča se tudi, da se napiše naslov na omot sam. Pri zavitkih za Rusijo niso potrebne carinske izjave. Razpošilja se na nevarnost pošiljatelja. 6. Navadna pisma in dopisnice za vojne ujetnike se lahko polagajo tudi v poštne nabiralnike. — II. Promet internirancev in konfinirancev. 1. Avstrijskim in ogrskim državljanom, ki niso vojni ujetniki, temveč internirani (to je: pridržani v taborih) ali konfinirani (to je: samo pod posebnim oblastvenim nadzorstvom) v sovražnih državah, smejo njih svojci pošiljati: a) navadna pisma in poštne dopisnice v Francijo, Veliko Britanijo, Rusijo in Srbijo; b) vrednostna pisma (brez povzeta) v Veliko Britanijo; c) poštne nakaznice v Francijo, Veliko Britanijo, Rusijo in Srbijo. Najvišji znesek poštne nakaznice v Rusijo je 800, v druge tri dežele 1000 frankov. Pripominja se pa, da se v Franciji internirancev in konfinirancev naenkrat izplača samo 20 frankov; d) poštne zavitke (brez povzeta) v Veliko Britanijo in Rusijo. Iste vrste pošiljatev pošiljajo lahko svojcem tudi v Avstriji internirani in konfinirani ne v vojni vjeti pripadniki sovražnih držav. Pošiljave so zavezane poštnini, izvzemši one, ki so

naslovljene na avstrijske (ogrske) državljane, internirane v Veliki Britaniji, ter na one, ki jih predajajo v Avstriji internirani angleški državljani. 2. Vse pošiljatve morajo biti opremljene s kar najtočnejšim naslovom. Pri pošiljativah na internirance ali konfinirance se mora nahajati za imenom prejemnika očividni pristavek „Interné (e)“ ali „Confiné (e)“ ali „Sujet français (anglais etc.)“. V ostalem veljajo za te pošiljatve določbe pod I., točka 3, 4 in 5, določbe v točki 5. z izjemo, da je treba tudi poštnim zavikom v Rusijo priložiti carinske izjave. 3. Pisemske pošiljatve in poštne nakaznice, ki jih pošiljajo v Avstriji internirani in konfinirani pripadniki sovražnih držav, morajo biti, predno se oddajo na pošto, cenzurirane od političnih (policijskih) oblasti dotičnega bivališča in opremljene s cenzurnim pečatom te oblasti, že pri oddaji na pošto.

(Izbiranje v letih 1873 do vštevši 1877 rojenih črnovojnikov) se vrši dne: 6. aprila 1915 v Kočevju za sodni okraj Kočevje; 7. aprila v Ribnici za sodna okraja Ribnica in Velike Lašče; 9. aprila v Črnomlju za sodna okraja Črnomelj in Metlika; 11., 12. in 13. aprila v Rudolfovem za sodne okraje Rudolfovo, Trebnje in Žužemperk; 15. in 16. aprila v Kamniku za sodna okraja Kamnik in Brdo; 18. in 19. aprila v Radovljici za sodna okraja Radovljica in Kranjska gora; 21. in 22. aprila v Kranju za sodna okraja Kranj in Trzič; 23. aprila v Škofji Loki za sodni okraj Škofja Loka; 25. in 26. aprila v Ljubljani za sodni okraj Ljubljanska okolica; 27. aprila na Vrhniki za sodni okraj Vrhnika; 29. in 30. aprila v Ljubljani za sodni okraj mesto Ljubljana; 1. in 2. maja v Litiji za sodni okraj Litija; 4. maja v Višnji gori za sodni okraj Višnja gora; 23. in 24. aprila v Krškem za sodna okraja Krško in Rateče; 25. aprila v Kostanjevici za sodni okraj Kostanjevica; 26. aprila v Mokronogu za sodni okraj Monokrog; 6. in 7. aprila v Gorenjem Logatcu za sodne okraje Logatec, Cerknica in Lož; 8. in 9. aprila v Idriji za sodni okraj Idrija; 10., 11. in 12. aprila v Postojni za sodne okraje Postojna, Ilirska Bistrica, Senožeče in Vipava.

(Proglšenje pogrešanih vojakov za mrtve.) Ces. naredba z dne 12. novembra 1914 je reformirala tudi predpise, ki se nanašajo na proglašanje smrti. V smislu novih določb se lahko pri oblasti vloži prošnja, da se proglasi za mrtvega tudi oni vojak in udeležniki vojne sploh, ki je bil v vojni težko ranjen ali pa je kakor udeležnik vojne izginil in ako so od konca leta, ko je vojna končala, minulo tri leta, ne da bi prišlo kako poročilo, da še živi. Ni treba torej, da je v prvi vrsti po pričah ali na drugi verodostojni način dokazano, da je dotični vojak, ki je bil v vojni, težko ranjen v kaki bitki ali kje drugje, ampak zadostuje, da se je udeležil vojne ter da skozi tri leta, začenši od konca leta, ko je bila vojna končana, ni dospela nobena vest, da še živi. Tako tudi na morju. Poprej je zakon za omenjeno pravno presumcijo zahteval, da se dokaže, da se je dotičnik nahajal na ladji, ko se je ta razbila, oziroma, se potopila, dočim sedaj, po noveli, zadostuje, da ladja ni dospela v kraj svoje določbe, ali se ni povrnila, in da so od poslednje vesti prešla tri leta. Ako je bila dotična oseba na oni ladji, in je ni več skozi tri leta, se smatra, da je umrla. Sedaj, ko povsod posluje poizvedovalna in obveščevalna služba, v današnjih časih brzjava, telefona in javnega tiska, ki so se razširili po najsamotnejših selih civiliziranega sveta, se more — ako se skozi tri leta ne ve za koga, ki se je nahajal v neposredni smrtni nevarnosti — sklepati mirne duše, da ga ni

več na svetu, razun — da mu je kje sedaj bolje nego mu je bilo poprej doma, ter se hoče zato skrivati, ali tudi to se mu težko posreči.

(Slepar na Vipavskem.) Mlad eleganten Tržačan je nekaj časa hodil po Vipavskem in pripovedoval ljudem, da morajo na vojne vjetnike v Srbiji pošiljati denar potom ameriškega konzulata v Trstu. Nabral je precej denarja in ljudje so mu zaupali, ker je imel seboj pečat ameriškega konzulata. Zdaj so tega človeka aretirali. Bil je nekaj časa res v službi pri ameriškem konzulatu, a zapodili so ga in od tedaj je s pečatom konzulata sleparil. Ta človek je imel za ljubico neko vipavsko dekle in najbrž od nje dobil informacije, da je potem mogel po Vipavskem slepariti.

Razne stvari po svetu.

(Vojni ujetniki na Ruskem.) Car je odobril sklep ministrskega sveta, da se uporabljajo vojni ujetniki za poljedelska dela. Zemstvom se je ukazalo, naj uporabljajo predvsem nenemške in nemadžarske vojne ujetnike ter jim plačujejo mezdo, ki jo smatrajo za primerno.

(Nemiri v Italiji.) V mestecu Borgia pri Vidmu (Udine) so ljudje začeli biti plat zvona in potem je velika množica napadla ondotno graščino neke kneginje. Vse, ker vlada velika draginja in ni kruha ne zaslužka. Orožniki so ljudi razgnali in 26 oseb aretirali.

(Kuhanje žganja v Bukovini.) Iz Črnovic poročajo: Vsled velikih zalog krompirja v Bukovini je 23 poljedelskih izdelovalnic žganja zopet pričelo z obratom, ki so ga za časa invazije Rusov ustavile. Rusi so pri svoji zadnji invaziji v Bukovino razdrli deset žganjarn, 26 pa zelo poškodovali.

(Koliko je bilo vojaštva v Przemyslu?) Iz vojnega poročevalskega stana poročajo: V nasprotju z ruskimi poročili o padcu Przemysla naj navedemo te-le avtentične podatke: Przemyslske razvaline smo na ukaz po zdavna pripravljenem in temeljito izvršenem uničenju vsega vojnega materijala izročili sovražniku, ne da bi le-ta preje posadko k temu pozval in ne da bi se bila preje vršila kaka pogajanja. Število posadke je znašalo v zadnjem tednu obleganja: 44.000 mož pehote in artilerije, dve tretjini črnovojniške čete; od teh je odšteti 10.000 mož izgub povodom zadnjega izpada dne 19. marca; 45.000 mož na temelju zakona o vojnih dajatvah vpoklicanih in v vojaški oskrbi se nahajajočih delavcev voznikov, konjskih hlapcev ter železniškega in brzojavnega osebja; končno 28.000 mož ranjenih in bolnih v bolniški oskrbi. V celem je bila trdnjava armirana s 1050 topovi; večji del teh so bili docela zastareli vzorci iz leta 1861. in 1875. Sicer pa so tudi ti bili pravočasno razstreljeni. Zadnji ruski napad v noči od 21. na 22. marca je bil odbit, ker je bila pretežna večina topov že razstreljena, samo z ognjem pehote in strojnih pušk, ter z nekaterimi maloštevilnimi še ne razstreljenimi topovi vzorec 1861.

(Kako skrbi mestna občina na Dunaju za živila.) Dunajska občina se je odločila, da bo dajala iz svojih zalog moko samo pekomo, ne pa malim trgovcem. Dosedaj je občina izdala za nakup živil čez 15 milijonov kron in naročila neki banki, nakupi žita ali moke še za 5 milijonov. Obrtnikom je dosedaj dala občina 14.706 meterskih stotov razne

moke. Občina je ustanovila poseben urad, ki bo razdeljeval moko. Prvi teden je bilo danih 4800 vreč, ta teden jih bo dala 6000 in vsak teden več. Na ta način misli občina iz svojih zalog nakloniti prebivalstvu 240.000 meterskih stotov moke za kruh. Župan se je tudi trudil za dovoz živine in prešičev in se je glede obojega storilo več dobavnih sklepov. Ni se pa uresničila županova namera, da bi dobivali prešiče iz Nemčije. Načelniki vseh strank so v posebni seji zvišali županu nov kredit za 20 milijonov kron za aprovizijske namene in v posebni resoluciji opozorili vlado, da prepreči že sedanje špekulacije s prihodnjo letino. Prihodnja letina pšenice, rži, ječmena, ovsu in koruze se mora prihraniti za splošno porabo in zato naj se jo že sedaj dene pod zaporo in prepove na kakršenkoli način z njo razpolagati. Sklenjene ali šele bodoče kupčije naj se razveljavijo.

(Sežiganje mrtvecev v vojni.) Ogroževanje zdravstvenih razmer, izhajajoče iz bojišč, ne ostaja vedno omejeno na bojišča. O tem dejstvu nas poučuje na primer resnica, da so po sedanski bitki opazovali razsežno uničenje rib v Belgiji, kar so povzročile neštivilne mrhovine konj, ki so plavale po reki Mozi in ki so zazirjale po njej strupeno gnilobo. Vsaka armada se gotovo zelo dobro zaveda, da mora biti ena njenih prvih skrbi, da se prepreči prenos nalezljivih boleznih na bojišču. Službeni predpisi, kakor vojni zdravstveni red itd. vsebujejo odredbe in navodila, kakor je treba odstraniti in napraviti neškodljiva mrtva trupla ljudi in konj in razne odpadke. Ali je to vse mogoče v današnjih, tako velikanskih armadah in ob ogromnih žrtvah modernih bitk, je pač veliko vprašanje. V vojno-zdravstvenem oziru je pač najvažnejše, uničiti trupla padlih vojakov. Kakor so narodi sami različni, tako različen je tudi pri njih način pogreba. Kdor je posetil draždansko razstavo leta 1911., se še spominja „stolpa molka“, zgradbe za mrtvece, kamor polagajo Parzi svoje mrliče, namreč pod milim nebom, da bi ptiči kot nebeški seli tudi mrtve ostanke odnesli bliže domovine... Kdor je zasledoval rusko-japonsko vojno, mu je znana navada, da se padlim vojakom nabožnega japonskega naroda odreže jabolko in nekaj las, da jih pošljejo v domovino. Za kulturne narode so sedaj dve možnosti: pokop, sežig ali pa spojitve obeh načinov. V velikih bitkah z velikanskimi izgubami, pri obleganjih, pri težavnem in neprimernem ozemlju, kjer bi bilo pokopavanje mrtvecev tako otežkočeno, da ne bi se časa in moči, ki bi jih bilo treba za to, izgubljalo v daleč preveliki meri, se ne more niti misliti na pokopavanje mrtvecev. Ni še pozabljeno, da so v Metzju in v okolici, posebno tam, kjer je taborila Bazainova armada v nemško-francoski vojni, vladale strašne zdravstvene razmere. V starih vojnih poročilih se čita, kako so nahajali mrtva orjaška trupla napol zakopana v gnojiščih, in nič manj ni znano dejstvo, da je bilo po bitki 16. avgusta samo v okraju Gorze le deloma pokritih z zemljo 14.000 vojaških trupel, vsega skupaj na vsem bojišču pa gotovo do 30.000. V nekaterih okrajih se ni mogla zajemati voda iz prav nobenga vodnjaka in umrljivost je zelo rastla. Te številke in ta dejstva pač ne govore za to, da bi bilo pokopavanje najboljši čin pogreba v vojni. Ostaja torej še sežiganje trupel. Običaji starega veka, sežiganje mrtvecev pri Grkih in Trojancih, grmade Gotov, smrtna ladja Vikingov in nordijskih junakov, vse to je znano vsakemu izobražencu. Iz vojne zgodovine pa

so nekoliko manj znani nekateri dogodki, kakor na primer, da so na Španskem pri Tarragoni od 18. majnika pa do 30. junija sežgali 6000 do 6500 padlih, ali da so na Ruskem po Napoleonovem umiku sežgali mrtva trupla padlih Francozov. Po bitki pri Parizu 30. marca l. 1814. so zaradi naenkrat nastale vročine odpravili vse mrliče v Montfaucon in so jih tamkaj sežgali na železnih in kamnatih ražnjih. Bilo jih je 4000. Leta 1892. je izvedel general Dodds v Dahomeji sistematično sežiganje mrličev z vso energijo. V nedavni balkanski vojni so sežigali Srbi po bitki pri Kumanovem mrliče s pomočjo petroleja. Sežiganje mrličev v vojni je dovoljeno v raznih kulturnih državah; v Nemčiji kot izjema, na Japonskem pa je obligatorično. Kakor je umljivo, se je tehnika sežiganja mrličev lotila tudi vprašanja zgradbe vojnih peči za sežiganje mrtvecev. Prototip za to predstavlja Siemensova peč, ki obstoji iz jame za ogenj, ražnja iz železnih palic in na njem naloženega kamenja, ki se v eni uri segreje, da žari. Tekom sedanje vojne še ni bilo avtentičnega poročila, ki bi bilo vedelo povedati, da sežigajo padle vojake. Pač smo slišali, da je naša vojna uprava zgradila na severnem Ogrskem nekaj krematorijev, toda pokazalo se je, da se sešijo v teh zavodih okuženi odpadki bolnih vojakov, ne pa človeška trupla.

10.000 kron nagrade.

Brado in lasje povzročijo resnično v 8 do 14 dneh pristni danski Nokah-balzam. Staro in mlado, gospodje in gosperabijo za rast brade, obrvi in las samo «Nokah-balzam». Neškodljivost zajamčena. Če to ni resnično, plačamo

10.000 kron v gotovini

vsakemu golobrademu, plešastemu ali redkolasemu, ki je sedem tednov rabil Nokah-balzam.

Gospod H. Hjort piše: Uspeh je že zaraditega skrajno velik, ker pri meni, kljub temu, da sem star 27 let, pred uporabo Nokah-balzama še ni nič pričela poganjati brada. Iz hvaležnosti Vas bom povsod priporočal ter znamenujem z velespoštovanjem!

Ob neuspehu povrnemo znesek.

12-10

«Vsaki dami morem pristni danski Nokah-balzam priporočati kot prijetno in uspešno sredstvo, da lasje nanovo zrastejo. Dolgo časa so mi lasje zelo izpadali, tako da so se prikazale na glavi gole lise. Ko sem pa štiri tedne rabila Nokah-balzam, so pričeli lasje zopet rasti, so postali gosti, težki in lepi. Gdčna. C. H. O. l. m.

Zavoj «Nokah» 10 K Diskretna zavojnina. Denar se pošlje naprej ali pa se pošlje po povzetju (kot plačilo se sprejemajo tudi poštna znamke). Piše naj se

Hospitals Laboratorium, Copenhagen K. 1060
Postbox 95 (Daenemark)

(Dopisnice je treba frankirati z 10 vinarsko znamko in pisma s 25 vinarsko znamko).

Prosim izrežite ta oglas!